

**การศึกษารูปแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาใช้ในการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา
ในเขตจังหวัดขอนแก่น**

**A Study Model of The Application of
Local Wisdom for Elementary Education
Khon Kaen Province**

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพิมล ชุสอน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนพรรณ ธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหวัง นิลพันธ์
นางสาวจรรยา บุญมีประเสริฐ
นายประยุทธ ชุสอน**

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อปี พ.ศ. 2545 ตลอดระยะเวลาดำเนินการทำวิจัย ได้รับคำแนะนำ การกำกับติดตามด้วยดี จากฝ่ายวิจัยของคณะศึกษาศาสตร์และมหาวิทยาลัยขอนแก่น จนทำให้ได้ผลการวิจัยสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ผู้บริหาร โรงเรียน รวมทั้งภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กรุณาให้ความร่วมมือด้วยดีในการให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์ครบถ้วนทุกท่าน

ขอขอบคุณ ผู้ร่วมวิจัย คุณเชษฐา โพธิ์ประทับ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน รวมทั้งบุคคลและคณะบุคคลที่ได้กล่าวถึงทั้งหมด ซึ่งมีส่วนช่วยให้การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอระลึกถึงและขอบคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผศ.พรพิมล ชูสอน

หัวหน้าโครงการวิจัย

สิงหาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
สารบัญตารางประกอบ	
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
3. ประโยชน์ที่ได้รับ	4
4. ขอบเขตของการวิจัย	5
5. ข้อตกลงเบื้องต้น	5
6. คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมายและขอบข่ายภูมิปัญญาไทย	7
2.2 ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น	12
2.3 แนวคิดและหลักการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน	18
2.4 การจัดการศึกษาเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	33
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของครู-อาจารย์	58
4.2 ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน	60
4.3 ลักษณะการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประกอบการเรียนการสอน	62
4.4 ปัญหาและอุปสรรคในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้	64
4.5 รูปแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	